

Алиментациони фонд - Системски одговор за заштиту права детета

Имајући у виду да је у Републици Србији, статистички приказ броја деце која не примају редовно издржавање по основу алиментационе обавезе једног родитеља, чак и поред постојања правоснажне и извршне судске одлуке која га на тако нешто обавезује, такав да сваки други родитељ који је обавезан на давање издржавања не испуњава уредно своју обавезу, у скупштинску процедуру Републике Србије је у априлу 2025. године¹ ушао предлог Закона о остваривању права из Алиментационог фонда - Закон, а исти је и усвојен дана 16. јуна 2025. године.²

Алиментациони фонд требао би да обезбеди деци исплату издржавања и то износ који не може бити већи од минималне суме издржавања која се утврђује у складу са Породичним законом (чл. 8 ст. 2 Закона), што би им обезбедило основне животне активности и осигурало финансијску подршку детета.

Та исплата вршила би се из државног буџета, па би деца као извршни повериоци, остваривали благовремено своје право из издржавања, уместо дугогодишњих и финансијски исцрпних извршних поступака, на које су, пре усвајања предлога Закона, били приморани, а затим би се држава наплаћивала у истим извршним поступцима који су покренути ради остваривања права на законско издржавање, после намирења извршног повериоца, а што би осигурало оно што је најважније – најбољи интерес детета.

На тај начин, ризик немогућности наплате издржавања био би пребачен са деце и другог родитеља као стараоца, на Алиментациони фонд.

Такође, *Недавање издржавања* је кривично дело из чл. 195 Кривичног законика Републике Србије које се односи на ситуацију када лице које је обавезано извршном судском одлуком или извршним поравнањем, пред судом или другим надлежним органом, не даје издржавање за лице које је по закону дужан да издржава.

¹ <https://www.tanjug.rs/srbija/politika/158395/brnabic-završen-predlog-zakona-o-alimentacionom-fondu-poslat-skupstini-i-vladi-niko-nece-izbeci-dug-vest>, 23. јун 2025. године.

² *Службени гласник РС*, бр. 51/25.

За наведено кривично дело запрећена је новчана казна или казна затвора у трајању до две године, а у случају *наступања тешких последица по издржавано лице* до три године. Међутим, са становишта детета коме је то издржавање намењено, моменат кривичне одговорности родитеља за недавање издржавања није значајан фактор, с обзиром да ни кривична одговорност родитеља не може обезбедити финансијску подршку детету.

Сам поступак пријаве за привремено издржавање отпочињао би уколико се извршни поступак покренут ради остваривања права детета на законско издржавање не спроведе, у целини или делимично, дуже од два месеца од дана достављања решења о извршењу извршном дужнику те би у том случају јавни извршитељ позивао извршног повериоца да се у року од осам дана изјасни да ли је сагласан да се привремено издржавање обезбеди из средстава Алиментационог фонда.³

Када говоримо о деци као издржаваним лицима, оно што је најважније за њих јесте да издржавање буде дато благовремено, а с обзиром на судску праксу и на чињеницу да сваки други родитељ који је обавезан да даје издржавање, исто не исплаћује ни благовремено, а неки га не исплате никада, долазимо до ситуације да, све и да деца као извршни повериоци, добију дуготрајне извршне поступке против родитеља даваоца издржавања, те исплате дођу знатно касније, а не у тренуцима када им је финансијска помоћ ради свакодневног живота и потребна.

С обзиром на то да наш законодавац, пре свега, штити права и интересе детета, Породични закон као једно од суштинских начела прописује обавезу издржавања родитеља према деци. Стога јасно је да увођење Алиментационог фонда у наше законодавство представља гаранцију да ће деца, као издржаваним лицима, основна средства за живот бити обезбеђена без дугих и мукотрпних извршних поступака.

Датум објаве: 24.6.2025. године

*Сви текстови објављени на страници Правне теме на сајту Асоцијације судијских помоћника представљају лични став аутора и нужно не одражавају став Асоцијације судијских помоћника.

³ Чл. 6. Закона.